

ETIK

Center for etik i praksis

Finn Arler

ETIK – Center for etik i praksis

- Centret som forum for **integration af etik og videnskab** – med fokus på nye områder i det etiske landskab
- Centret som ramme for **forskning om etik i praksis**
- Centret som promotor for etiske overvejelser i **universitetets uddannelser**
- Centret som mulig **sparringspartner** for myndigheder, virksomheder og organisationer

Etik – hvad det er

- At finde handlemåder, der kan forsvares med **alment acceptable grunde**
- At kunne begrunde sine handlinger overfor sig selv og overfor andre **uden at gøre forskel** for sig selv
- **Upartiskhed**: grunde må ikke indrettes på at favorisere på forhånd udvalgte grupper
- **Universalisering**: alle bør kunne anvende tilsvarende grunde i tilsvarende situationer

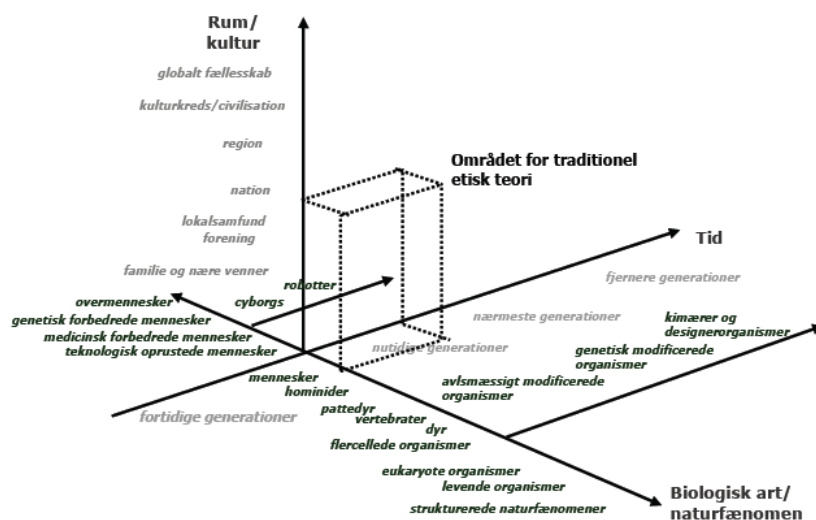
Etik – hvad det ikke er

- En **subjektiv ting**
 - "Det er handler jo kun om private følelser og præferencer fremfor objektive kendsgerninger"
 - (Nej, etiske emner er intersubjektive akkurat som videnskabelige emner)
- En **marginal ting**
 - "Kommer først ind efter politiske, økonomiske etc. hensyn"
 - (Nej, politiske, økonomiske etc. hensyn er selv etiske – og får graderet bevågenhed ud fra etiske overvejelser)
- En **utopisk ting**
 - "En ting er etik, noget andet realpolitik"
 - (Nej, etik handler også om det rette i situationer med konflikt og magtkamp)
- En **negativ ting**
 - "Etikere er forbudsyttre og profeter med det 11. bud"
 - (Nej, etik handler ikke primært om begrænsninger, men om det gode liv)
- En **uafklarbar ting**
 - "Folk har forskellige etikker, og så handler det alligevel bare om magt"
 - (Nej, etik handler også om valg af procedurer i tilfælde af uenighed)

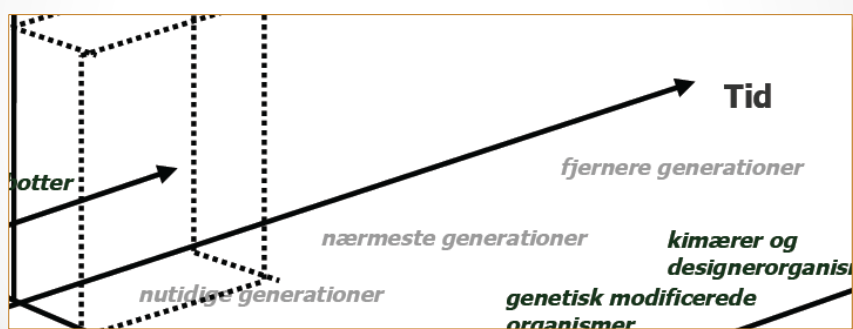
Hvad etisk vurdering af fælles anliggender (typisk) bør indbefatte

1. Vurdering af **konsekvenser**
 - o Metodisk-kvantitativt
 - o **Kvalitativt** i forhold til det gode liv
2. Særlige hensyn til **svage parter** og **særligt berørte**
3. **Vægtning** af konsekvenser og særlige hensyn
 - o I kraft af dyder og dømmekraft
4. **Inddragelse** af og **samtale** mellem berørte
5. Afgørelse gennem alment anerkendte **procedurer**

Det nye etiske landskab

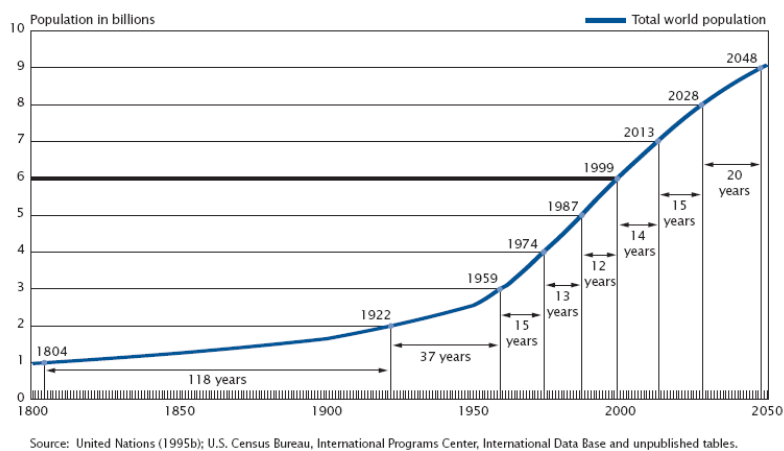

Bæredygtighed og hensynet til kommende generationer

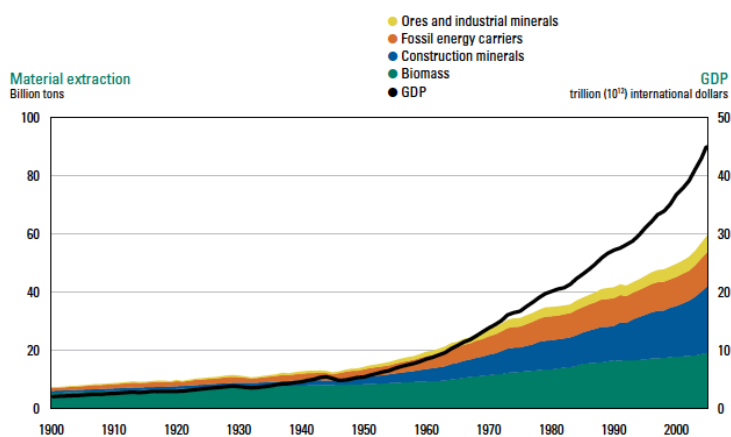
Befolkningsvækst

Figure 1.
Time to Successive Billions in World Population: 1800-2050
The sixth billion accrues to world population in record time!

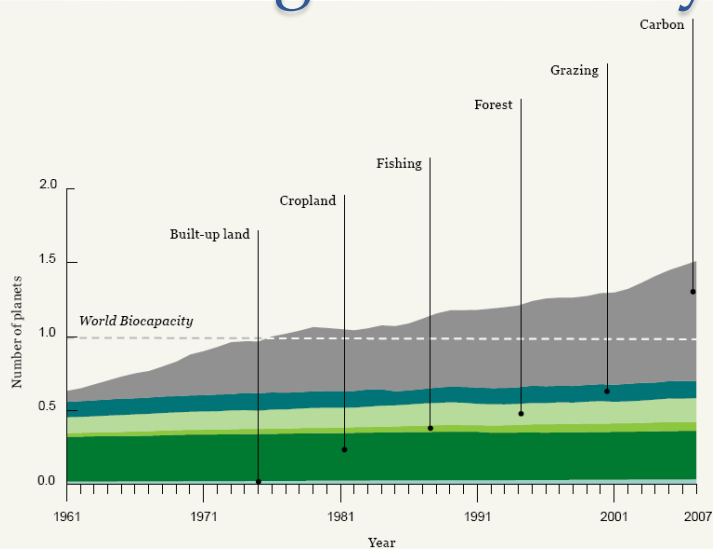

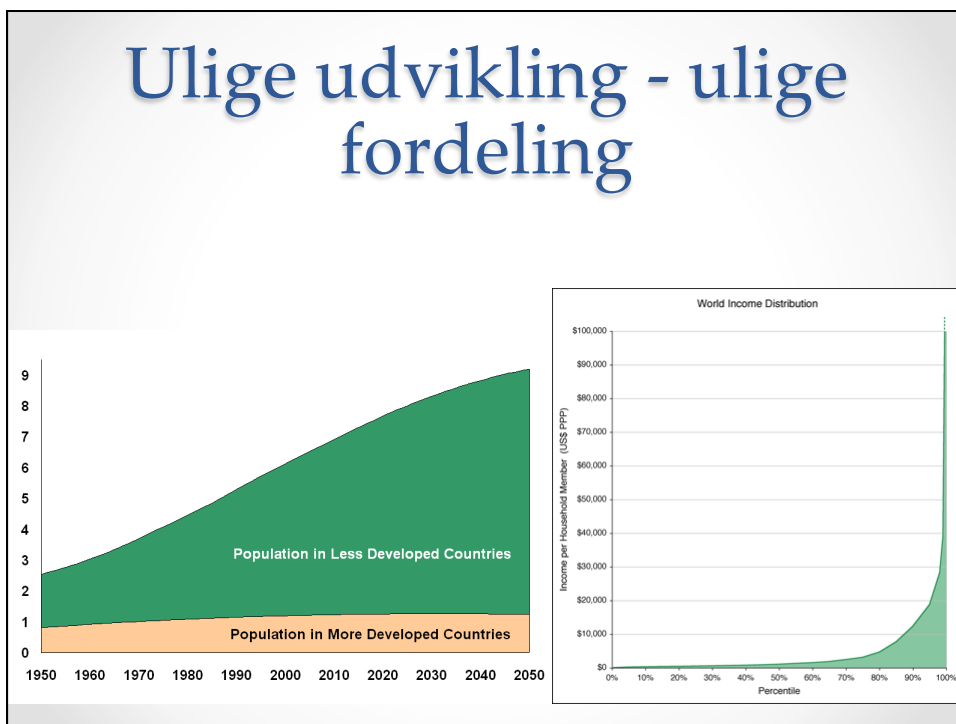
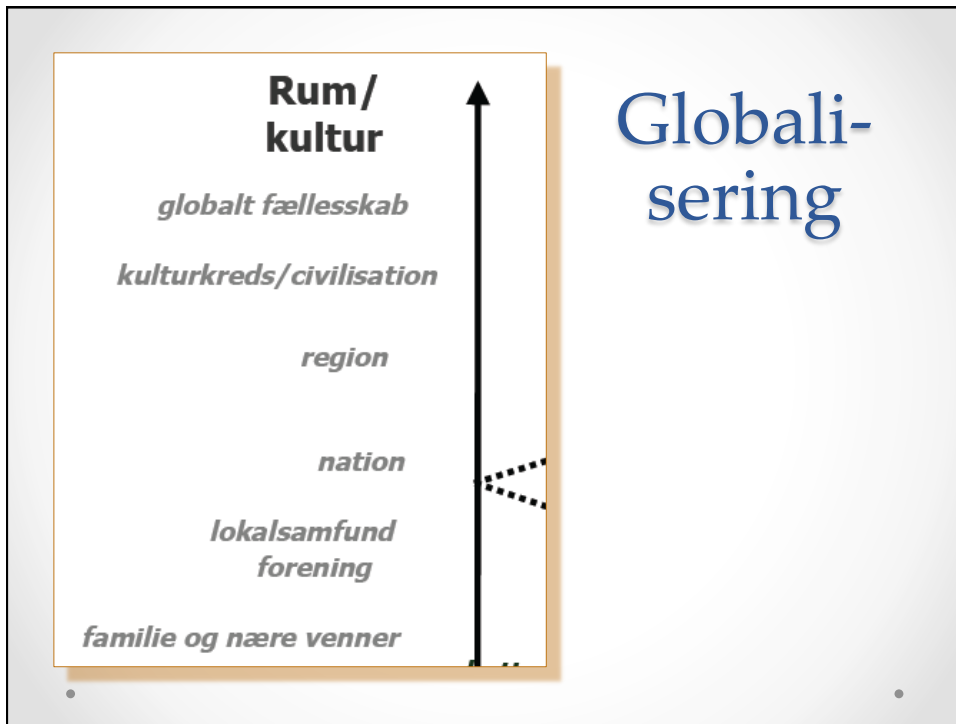
Økonomisk og materiel vækst

Figure 2. Global material extraction in billion tons, 1900–2005

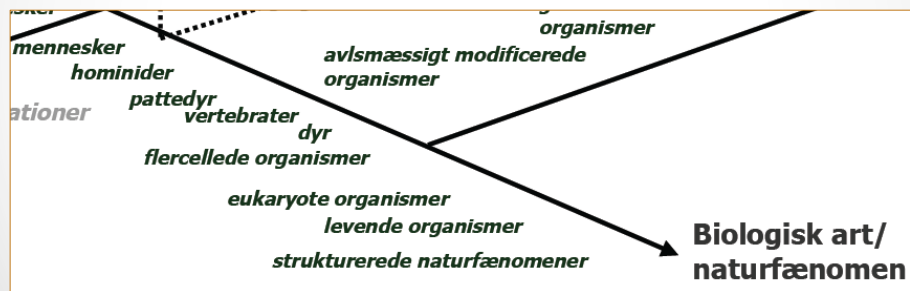

Det økologiske fodaftryk

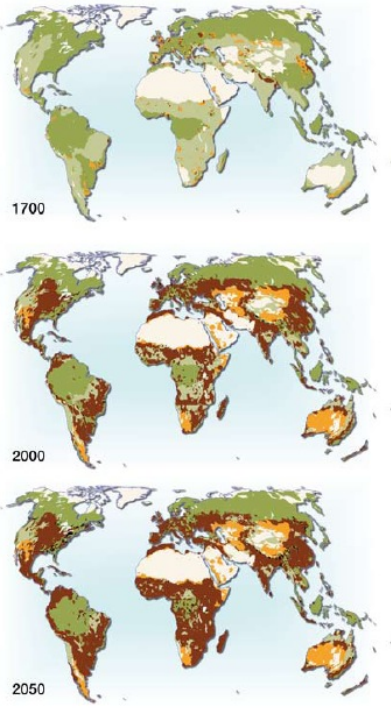

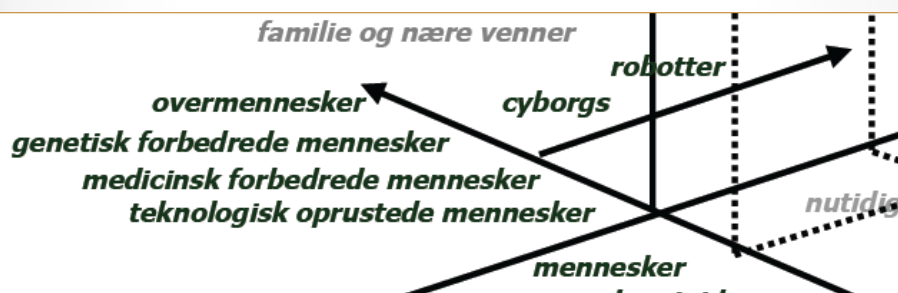
Hensyn til andre arter

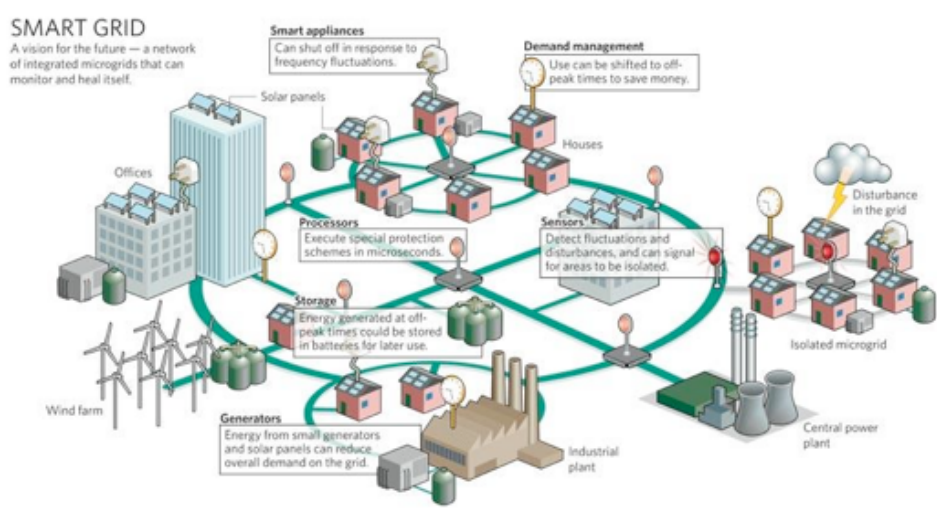
Den antropocæne tidsalder

Teknologisk oprustede og forbedrede mennesker

Connecting people: teknologisk integration og globalisering

Videnssamfundets muligheder går mere end én vej

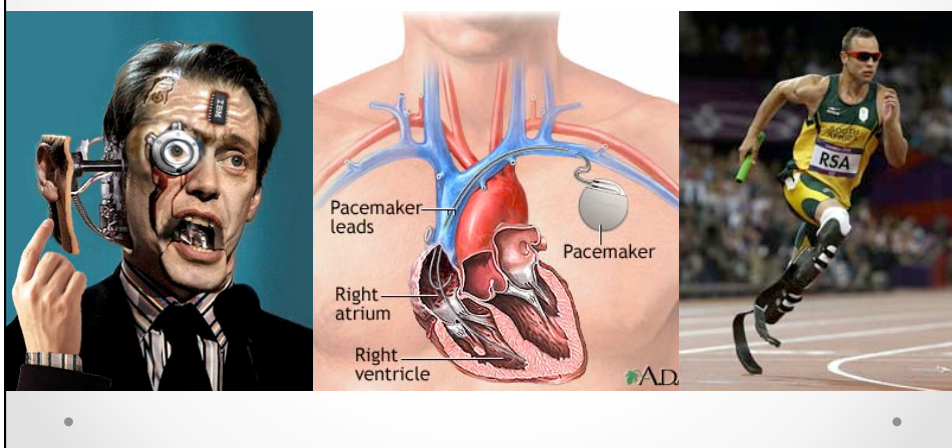

The Treescraper

- Græstag
- Solfanger facade
- Træer og buske indgår i bygningens vand- og luftrensning
- Intelligente overflader
- Alle møbler og byggematerialer indgår i det biologiske eller tekniske kredsløb
- Parker og cafeer i gadeplan beriger bymiljøet
- Mosbelagt facade renser byluft
- Skifter farve med årstiden

Snilde teknologier

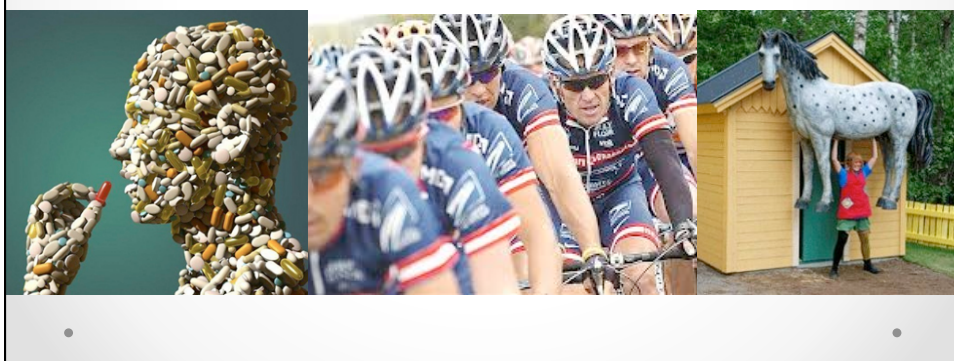
Cyborgs – skræmmebillede eller lykkelig integration af menneske og maskine?

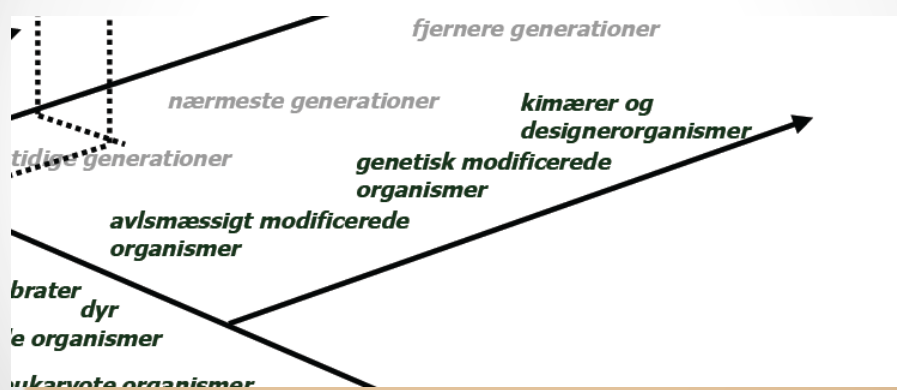
Androider – dystopi og utopi

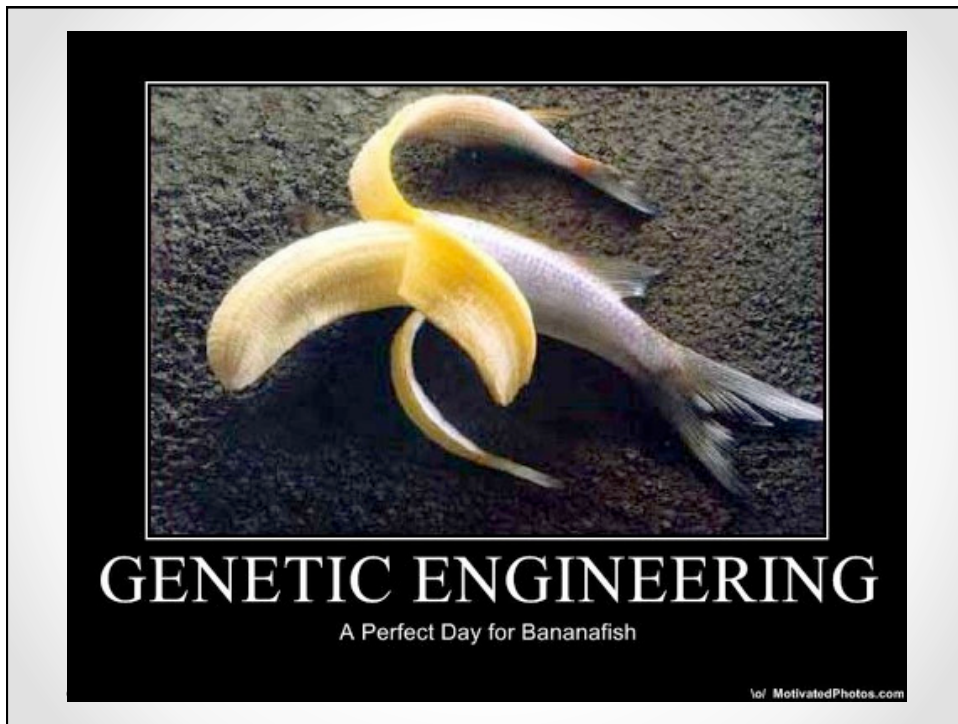

- Medicinske muligheder:
- genopretning efter skade
 - forbedring af præstationer
 - udvikling af post-humane superarter?

Nye kunstige organismer

Centrets ambition

At fremme **etisk udforskning** af det nye landskab
– i **samarbejde** med andre faggrupper

- Undersøge og udvikle **argumenter** i relation til de substantielle problemstillinger
- Teste og udvikle **procedurer** for etisk stillingtagen
- Foretage **empiriske undersøgelser** af brugen af etiske tilgange
- Leverer **historiske tolkninger** af de lange linjer i udviklingen

•

•